Homo sapiens w Europie 44 tys lat temu z bliskiego Wschodu 40 tys lat temu rewolucja gornopaleolityczna powstanie sztuki gornopaleolitycznej

W Azji i Europie rysunki powstają

40 tys lat temu przełom ilościowy kumulacja doświadczeń, rozwój mowy kontaktów międzyludzkich ludzie tworzą byty abstrakcyjne, religie

Sztuka aspektem religii

Kultura ormiacka figurki chłopców i mężczyzn kobiet o wielkich piersiach kult płodności 44 tys lat temu w Polsce Kultura ormiacka przedmioty wykonane z kości sztuka gornopaleolityczna

Ormianka kultura- przybywali z południa do Polski Kultura grawecka jedną kultura prawie w całej Europie realistyczne rysunki rysunki w głębi jaskiń przejaw życia duchowego

38-20 tys lat temu ta kultura

22-20 tys lat temu ochłodzenie zmiana sposobu życia są na stepie polują na duże zwierzeta

Gospodarka planowa duże grupy ludzi w jednym miejscu polują na zwierzeta i magazynują mieso bo jest zimno OSTRZA TYLCOWE na wiorze z jednej strony ostry retusz druga strona nie obrabiana Charakterystyczne dla kultury gradeckiej

22-20 tys lat temu duza część polski pokrywa lądolód na południu Polski brak stanowisk nie żyją tam ludzie Grawecka kultura- bumerang Znaleziono Najstarszy grób homo sapiens w polsce pochówek dziecka(grawecka)

Celowe masowe polowania

22-20 tys lat temu największe Zlodowacenie homo sapiens
idzie na południe
KULTURA MAGDALEŃSKA
Półwysep iberyjski 20 tys lat temu powstaje
Jak robi się ciepłej dociera do niżu europejskiego
Polują na małe(nie mamuty) zwierzeta np renifery
Wędrują za reniferami są nomadami
Kultura grawecka ucieka na półwysep apeninski
Kończy się unifikacja kulturowa Europy
KULTURA MAGDALENSKA
W Polsce mało kultury magdalenskiej
MAGDALEŃSKA raczej na zachodzie Europy
MAGDALEŃSKA na wschód za sumakami (zwierzatkami)
MAGDALEŃSKA docieramy do schylkowego paleolitu
Skończyły się epoki lodowcowe
Raz ciepłej raz zimniej
Zimniejsze prasy 4 okresy Zimne i 4 Ciepłe
Lądolód raz się cofał raz zwiększał
Duże migracje ludzi i zwierząt
Po raz pierwszy na północy społeczności gornopaleolityczne
Holandia dania Anglia kultura hamburska
Ludzie którzy polują na renifery poszły na polnoc
Było więcej połączeń lądowych w obrębie Europy
Znaleziska na dnie morza
Kultura hamburska nie wędrowała za reniferami wyczekiwali
ich w swoich obozowiskach, masowe polowania
Tylko kilka stanowisk w polsce hamburskiej wielkopolska
Znajdujemy grociki strzał krzemienne
KULTURA ŚWIDERSKA
cały obszar polski ostrza trzoneczkowate

Ostatnia kultura paleolityczna na ziemiach Polskich
11.5 tys lat temu koniec plejstocenu początek polecenia
Klimat umiarkowany spokojny klimat
Mezolit 9500-5500 BC
Polska zalesiona
Znowu łowcy zbieracze polowania na niewielkie zwierzeta KULTURA HOMOLNIDZKA
Obszar polski, wschod, polnocny zachód
Mikrolityzacja narzedzia bardzo małe
Technologia mikrolityczna
Narzędzia podobne do pił harpuny noże z małych
kawałeczków krzemienia
Większość stanowisk mezolitycznych w Polsce na piasku
Duży udział rybolostwa w kulturach mezolitycznych
narzedzia kościane rogowe
BUŁAWY FALLICZNE???
Koraliki bursztynowe, wiosła
Osady nad morzem i rzekami morze się podnosi duza część
osad znajduje się pod wodą
NEOLIT
okres gospodarki rolniczej udomowienie roslin
Upowszechnienie, wynalezienie ceramiki
Kultura grawecka figurki wypalane w ognisku
ENEOLIT
Pierwszy metal wykorzystany miedź
Na południu neolit zaczyna się z końcem młodszego driasu
9-10 tys pne stałe Osady powstają
Neolit przedceramiczny na bliskim Wschodzie potem

ceramiczny W Polsce Neolit ceramiczny nie było wcześniejszej formy 13 tys lat temu pierwsze osadu neolityczne na bliskim wschodzie ciężko powiedzieć czy to Neolit bo korzystano z roslin dzikich ale budowano osady

Na obszarze polski 5500 pne następuje Neolit

Ceramika wstęgowa ryta

Pierwsi rolnicy w Europie to migranci ze wschodu bliskiego Najstarsze 6800 pne przybycie rolników do Europy do Grecji później nad Dunaj, balkany

NEOLIT AGRALNY nad wybrzeżami morza srodziemnego druga fala migracji

Kotlina karpacka centrum neolityczne stamtąd wyruszają do Polski niemiec i Ukrainy

KULTURA CERAMIKI WSTEGOWEJ RYTEJ

w polsce zamieszkują 5500 lat temu Pierwsi rolnicy koegzystuja z łowcami zbieraczami Dwie kultury żyją obok siebie nie łącza się

Rolnicy na czarnoziemach, lessach Z KULTURY CERAMIKI..... Gospodarka kopieniacza za pomocą motyk

Niewielkie poletka przy domach

DOMY O KONSTRUKCJI SŁUPOWEJ strzecha brak okien glina i plecionka długie domy żyje tam cały klan Rody i klany 20 osób w takim domu, spichlerze, zagrody 2-3 domy w osadzie

ceramika wycinek kuli koliste dno linie RYTE wstęgi idące po całym naczyniu

CMENTARZYSKA

Strefa sacrum I profanum nieodzielona rzadko Znajdujemy cmentarzyska ludzi chowają na osiedlach dopiero w epoce brązu osobno cmentarzyska

Na osiedlach groby szkieletowe rzadko występują cialopalne

Uprawiano zboza pszenicę marginalnie bób i groch Wyraźna przewaga bydla w hodowli Bardzo mało polowano Charakterystyczne dla tej kultury Narzedzia z kamienia gładzonego Siekierki toporki motyki sierpy KCWR DO 4600-4700 PNE 4600 kolejna fala z południa krag ledzielsko-poldawski Nowe idee, migracja mieszanie się kultur Ceramika malowana nowosc symbole geometryczne Nowe typy chat ołtarzyki ofiarne Nowe pochówki kobiece Pojedyncze, bogatsze społeczeństwo różnicowane majątkowo Ozdoby z muszli kobiece Nowe typy osad Domy otaczane palisadami Rotundy otoczone palisadami i rowami

Duże Osady obronne

Konflikty międzyplemienne